

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Tertius In Libros De Coelo; De Generatione Et Corruptione;
De Anima; Et Metaphysicam Aristotelis

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

Dubium I. Quid sit Corpus simplex, & an possibile.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95375](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95375)

tionem istorum temporum præcedentium; ergo, &c.

XLII. Obicies tamen ex Averroë, à voluntate Dei antiqua non potest procedere actio nova, quæ non est; quia non est, cur uno potius tempore, quam alio procederet, ergo neque à Deo, qui fuit ab æterno, potest procedere productio mundi in tempore tantum.

XLIII. Respondeo 1° Retorqueri argumentum in voluntatem, quæ Deus adhuc singulis horis homines vult generare, & sic de cæteris, quæ sicuti de novo in dies fiunt, ita de novo potuit aliquando mundus fieri.

XLIV. Respondeo 2°. mundum non esse à voluntate Dei, quæ antiqua & in æternitate prout præcedenti, sed à voluntate Dei quæ æquivalenter nova, & in æternitate Dei prout præsentē, de quo ex professo Theologi.

D V B I V M I V.

An mundus sit in æternum duraturus.

R E S O L U T I O I.

XLV. Dico 1°. Mundus, saltem quoad corpora cælestia, animas rationales & mate-

riam primam, est in æternum duraturus.

XLVI. Probatur, quia illa per creationem conaturaliter producuntur & conservantur, in quam creatura nihil potest, ergo, &c.

R E S O L U T I O I I.

XLVII. Dico 2°. hic mundus, sic est igne immutandus juxta illud 2^a. Petri ultimo: *Cæli autem & terra, qui nunc sunt, eodem verbo repositi sunt, igni reservati in diem judicii, &c.* Et infra: *Adveniet autem dies Domini ut sur, in quo Cæli magno impetu transient, elementa vero calore solvantur: terra autem & quæ in ipsa sunt opera exurentur; cum igitur hæc omnia dissolvenda sint, &c.* ut tamen de fide sit cælum & terram esse in se, simili aut perfectiori in æternum mansura. ita Augustinus 20°. de Civit. cap. 14°. Gregorius lib. 17. Moral. cap. 1°. prima pars patet. Probatur secunda ex eadem Epistola Petri, & eodem capite, *novis vero Cælos & novam terram secundum promissa ipsius expectamus.* Sed clarius Apoc. 21. *Vidi cælum novum, & terram novam; primum enim cælum, & prima terra jam abiit.*

DISPUTATIO TERTIA.

De Natura, Numero & Motu Cælorum.

I. **Q**uia perfectè cognosci non potest natura cælorum, an simplices, an compositi sint, nisi prius explicetur quid corpus simplex. Sit

D V B I V M I.

Quid sit Corpus simplex, & an possibile.

II. **A**nte Resolutionem, Suppono Corpus simplex multipliciter sumi: primò prout opponitur corpori simplici completo: secundò prout opponitur corpori composito ex materia tamquam potentia, & forma tamquam actus; sed clarum est per corp^u hic non intelligi illud, quod constat partibus, quarum una se habeat per modum potentia, altera per modum actus; sed quod sit substantia completa nullam includens distinctionem partium essentialium, licet habeat partes integrales: ita, ut sicuti datur substantia spiritualis completa Physicè simplex, v. g. Angelus, ita sit dabilis substantia corporalis, si ve corpus completum, Physicè simplex. Hoc supposito, sit

R E S O L U T I O.

XI. **D**ico, possibile est corpus completum simplex, id est, non constans materia & forma substantiali. ita D. Thom. in 2um distinct. 12. quæst. 1. art. 1°. ad 3um. Scotus in 2um distinct. 14. quæst. 2. Durandus in 2um distinct. 12. quæst. 2. Gabriel & Major ibidem, Suarez Disp. 13. Metaph. sect. 10. num. 8. Arriaga, Oviedus, & Comptonus hic contra Hurtadum, Ruvium & alios.

IV. Probatur 1°, quia possibile est spiritus completus simplex, licet detur incompletus, ut anima

rationalis, ergo & corpus completum simplex, licet detur incompletum, ut materia prima: consequentia tenet à pari: antecedens est certum.

V. Probatur 2°, de facto datur anima corporea simplex æquivalens in perfectione animæ vegetativæ tantum, & animæ sensitivæ tantum, uti est anima equi in communi sententia; ergo & unum corpus simplex æquivalens in perfectione materiæ primæ & formæ materiali substantiali: Probatur consequentia, quia si talis æquivalentia ad perfectiora de facto detur, à fortiori ad imperfectiora possibilis est, ergo, &c.

VI. Confirmatur. Nihil Deo negandum, quod apertam repugnantiam non involvat, ut sæpius vidimus, ergo, &c.

VII. Obicies 1°. tale corpus esset materiale & immateriale; sed hoc implicat, ergo, &c. Probatur major, esset materiale, quia esset quantum, & haberet partes extra partes, ut supponitur, & esset immateriale, quia careret materia.

VIII. Respondeo distinguendo majorem, esset materiale & immateriale eodem respectu & contradictoriè, nego majorem; diverso respectu & non repugnanter, concedo majorem: diceretur ergo materiale prout esse materiale idem est, quod habere partes extra partes; non verò prout materiale idem est quod constans materia tamquam comparte corporis Physici; sic enim non diceretur materiale, sed potius immateriale; uti nec immateriale diceretur, si immateriale esset idem, quod non habens partes extra partes, idem quod incorporeum, &c.

IX. Obicies 2°, tale corpus, nec esset materia, nec forma, ac consequenter, nec potentia, nec actus, nec compositum; unde non apparet, quid esse possit.

x. Respondeo, si per actum intelligatur forma, non debere quidem dici actum; si tamen per actum intelligatur actus substantialis completus, sive simplex substantia, sic posse dici actum, prout Deus & Angeli actus dicuntur.

xi. Obijcies 3°. tale corpus esset perfectius animâ rationali, quæ est incompleta, & dicit ordinem ad materiam, ergo, &c.

xii. Respondeo distinguendo assumptum, esset perfectius secundum quid, sive quatenus ens completum, concedo assumptum; absolute, nego assumptum; quia esset imperfectius in genere entis, cum sit corpus, illa verò spiritus; alioqui revera sequeretur lapidem esse animali rationali in esse entis perfectiorem, quod nullus dixerit.

xiii. Obijcies 4°. non potest dari corpus sine principis Physicis & partibus essentialibus corporis; ergo nequit dari corpus completum simplex, sive non compositum ex materia & forma principis Physicis.

xiv. Respondeo distinguendo assumptum, non potest dari corpus compositum, de quo Aristoteles in Physica, sine principis Physicis & partibus essentialibus corporis compositi, concedo assumptum; corpus ut sic, vel, prout est alterum membrum dividens corpus in compositum & simplex, nego assumptum.

xv. Obijcies 5°. non potest dari substantia creata incapax formæ accidentalis; ergo nec substantia corporea incapax formæ substantialis.

xvi. Respondeo 1°. retorquendo argumentum in Angelos; non potest dari substantia creata incapax formæ accidentalis, ergo nec substantia spiritalis incapax formæ substantialis.

xvii. Respondeo 2° id non requiri, sed sufficere, quod possit dari substantia æquivalens subiecto & accidenti, prout dari posse patet in sententia identificante quantitatem materiæ, & potentias animæ; ex quo sic arguuntur, potest dari substantia æquivalens accidenti & subiecto, ergo & alia æquivalens materiæ & formæ corporeæ.

xviii. Obijcies 6°. quantitas est proprietas materiæ: vel ergo tale corpus simplex haberet quantitatem? & sic haberet materiam; quia ubi proprietas, ibi essentia; vel non haberet? & sic non esset corpus, quia non datur corpus non quantum.

xix. Confirmatur 1° ex P. Hurtado loco citato supra: quantitas est accidens per se ordinatum ad formam substantialem; ergo connaturaliter non potest reperiri, nisi ubi potest reperiri forma substantialis, & consequenter materia prima.

xx. Confirmatur 2°, quia sicut Cælum non est capax caloris, quia non est capax formæ ignis, ad quam calor per se ordinatur; ita illud corpus simplex non est capax quantitatis, quia non est capax materiæ, ad quam quantitas per se ordinatur; repugnat autem, ut dixi, corpus non quantum, ergo, &c.

xxi. Respondeo negando assumptum, quia quantitas dividitur in quantitatem corporis completi simplicis, & corporis incompleti, prout rationalitas dividitur in rationalitatem spiritus completi simplicis & spiritus incompleti. Vnde Tract. 1° Disput. 1^a. de materia Dub. 7. aliam materiæ proprietatem assignavimus.

Ad primam Confirmationem

xxii. Respondeo negando antecedens, & Ratio jam data est.

Ad secundam Confirmationem

xxiii. Respondeo esse disparitatem, quod Cælum per se non sit identice realiter calor, prout corpus simplex per se identice est realiter quantitas: deinde falsum supponitur, videlicet quantitatem esse materiæ proprietatem, prout calor ignis, cujus oppositum jam ex dictis, tum in Logica, tum loco paulò ante citato, patet: denique multa sunt capacia caloris, quæ non sunt capacia formæ ignis, ut patet in aqua: unde, etiam quoad Cælum, falsum assumitur.

xxiv. Instabis, ex immaterialitate sequitur rationalitas, & aliunde corpus simplex esset ens completum, ergo esset perfectius animâ rationali.

xxv. Respondeo negando assumptum, & contrarium patet in gratia, fide, spe, & charitate; imò nequidem ex immaterialitate substantiali negativa, qualis tantum esset corporis istius simplicis completi, sequeretur rationalitas, magis quàm ex negatione materiæ; licet sequeretur ex immaterialitate positiva substantiali, sive spiritualitate substantiali; ut consideranti patebit.

xxvi. Obijcies ultimò; esse est propter operari; sed illud corpus nullum posset habere operari, ergo, &c. Probatur minor; non transiens, quia illud est ad producendum sibi simile, quod non posset, quia per creationem producit; neque immanens, quia non esset vivens, nec aliud suppetit, ergo, &c.

xxvii. Respondeo negando minorem, ad ejus probationem primam Respondeo, quod posset habere operari transiens; quia operari transiens non necessariò est ad operandum sibi simile in substantia, sed proportionatum agenti ut quo, ut in aqua calida patet, quæ calcescere dicitur, non ut aquam sibi similem producat, sed ut aquam, sicut est, calidam faciat: deinde axioma hoc, agens transeunt agitur, ut assimilet sibi passum, hoc modo distingui debet, agens transeunt agitur, ut assimilet sibi formaliter aut virtualiter tali passum, verum est; sibi formaliter tali tantum, falsum est; quia quod sol ad generationem formarum auri, gemmarum, &c. concurret, inficiabitur nullus; quis tamen asseret tunc solem agere ad assimilandum sibi formaliter tali passum? posset insuper habere operari immanens quoad suas proprietates, licet non foret vivens, ut patet in aqua, igne, & ceteris corporibus inanimatis; an autem illud posset esse vivens? quidquid P. Hurtadus, non videtur posse negari; quia licet fortè non posset ab intrinseco vegetare, omnino tamen progressivum & sensitivum esse posset, ad quæ vegetatio omnino est impertinens: imò etiam vegetare posset, non quidem per transmutationem substantialem alimenti introsumpti in propriam substantiam; quia illa deberet esse annihilatio; sed per unionem corporis simplicis alimenti per introsumptionem alterati ad propriam substantiam.

D V B I V M I I.

An Cælum sit Corpus Completum simplex.

R E S O L U T I O

xxviii. **D**ico, sive attentâ autoritate, sive attentâ ratione, dubium & incertum est, an Cælum sit corpus completum simplex.